

RUMPRINT-Petjada ambiental de llet i carn de boví

Resum

El sector productiu de carn, llet i productes làctics està avui dia qüestionat ambientalment per la seva contribució a les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la desforestació i la pèrdua de biodiversitat relacionada amb la importació de pinsos, entre altres problemes ambientals rellevants. Essent també identificat pel seu paper clau i contribució en l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible. En resposta a les demandes socials, la ramaderia i la indústria de productes carnis i làctics han buscat maneres de mesurar, reduir i comunicar sobre la petjada ambiental dels seus productes. No obstant això, la manca de regulació ha fet que els resultats i les ecoetiquetes que s'han fet per comunicar no siguin comparables entre si. En conseqüència, els consumidors tenen dificultats per a comprendre la llarga quantitat d'ecoetiquetes disponibles al mercat i utilitzar la informació com a criteri de compra, i els productors demanen maneres d'identificar de manera objectiva i justa productes verds front a la falsa propaganda ecològica. Davant d'aquesta situació, hi ha la necessitat d'una metodologia de mesura de petjada ambiental basada en coneixement científic i que generi confiança. Aquesta necessitat ha estat identificada també per la Comissió Europea, que ha posat en marxa la iniciativa d'harmonització de la petjada ambiental de productes (PEF, per les seves sigles en anglès). El PEF està actualment en fase de prova, prèvia implementació en polítiques al 2023. El grup operatiu (GO) RUMPRINT neix per avaluar l'adequació de les guies PEF a les empreses del sector boví locals, per preparar el sector en el compliment de normativa ambiental europea futura i per fer un pas endavant en la competitivitat ambiental en un mercat globalitzat.

Objectius

L'objectiu general és identificar millores a introduir al llarg de la cadena de valor de la carn i la llet de boví produïts a Catalunya per tal de reduir la seva petjada ambiental, tot mantenint productivitat i qualitat del producte final.

Els objectius específics són:

1. Inventariar el consum de recursos i les emissions contaminants al llarg de les cadenes de valor de la carn i la llet de boví.
2. Fer la diagnosi ambiental dels inventaris recopilats fent ús de les guies PEF .
3. Afegir indicadors ambientals complementaris al PEF i rellevants per a la diagnosi ambiental de la carn i de la llet de boví.
4. Detectar punts millorables ambientalment i proposar alternatives viables.
5. Fer difusió del PEF, dels resultats d'aplicar-lo en el sector boví i dels beneficis d'emprar una perspectiva de cicle de vida (des de la producció del pinso fins a la venda al detall) per reduir la petjada ambiental dels aliments en general i en particular els del sector boví.

Descripció de les actuacions previstes en el projecte

Hi ha 5 fases d'actuació:

Fase 1: Inventari d'ús de recursos i emissions contaminants en la producció de llet i de carn de boví. Per desenvolupar un coneixement detallat de les dues cadenes de producció, es fa una compilació exhaustiva de totes les entrades i sortides de materials i energia des de la granja fins a la venda del producte. La informació es recull segons les pautes de les guies PEF.

Fase 2: Quantificació de la petjada ambiental PEF en la producció de llet i de carn de boví. L'inventari de recursos utilitzats i emissions contaminants obtingut en la fase 1 es transformarà en 16 indicadors d'impacte ambiental i després en una única mesura d'impacte agregat.

Fase 3: Definició d'indicadors suplementaris als del perfil PEF. Hi ha indicadors ambientals que són importants en la ramaderia però que no es mesuren al PEF. Nosaltres completarem el perfil PEF obtingut a la fase 2 amb altres indicadors que l'IRTA i grups de treball de la FAO i de les Nacions Unides estan desenvolupant per avaluar impactes i beneficis de la ramaderia sobre la biodiversitat i el manteniment de la salut dels sòls entre d'altres.

Fase 4: Proposta de millores en les cadenes de valor de la carn i de la llet de boví per reduir l'impacte ambiental. En base als resultats de les fases anteriors, identificarem mesures de millora ambiental i avaluarem la viabilitat d'implementar-les. En cas que els efectes de la implementació siguin mesurables a curt termini, avaluarem l'eficàcia de reducció de la petjada amb els indicadors PEF i els complementaris.

Fase 5: Comunicació i difusió sobre la iniciativa PEF i els resultats d'aplicar-ho en aquest GO. La disseminació es farà internament entre els membres del GO i externament en format divulgatiu.

Resultats esperats i recomanacions pràctiques

Beneficis en:

- Comprensió dels costos sobretot de matèries primeres, energia i logística.
- Disposar d'informació ambiental rigorosa per a la presa de decisions internes que poden tenir associada una reducció de costos ambientals i també econòmics.
- Internament a l'empresa, increment en competències en matèria ambiental.
- Gestió de riscos reglamentaris, operacionals, econòmics i d'imatge.
- Increment de vendes i accés a nous mercats que donen resposta a la sensibilitat creixent dels consumidors pel medi ambient.

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: SALA DE DESFER I MAGATZEM FRIGORÍFIC J. VIÑAS, SA

E-MAIL DE CONTACTE: guillemdeplanell@grupvinas.com

Coordinador del Grup Operatiu

ENTITAT: AGROAMBIENTE, SL

E-MAIL DE CONTACTE: mmunte@agroambient.com

Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)

ENTITAT: RAMADERS DEL BAIX EMPORDÀ, SCCL

E-MAIL DE CONTACTE:vet.ramadersbaixemporda@gmail.com

Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)

ENTITAT: IRTA

E-MAIL DE CONTACTE:montserrat.nunez@irta.cat**Àmbit/s temàtic/s d'aplicació**

- Sistema de producció agrària
- Pràctica agrària
- Equipament i maquinària agrària
- Ramaderia i benestar animal
- Producció vegetal i horticultura
- Paisatge / Gestió del territori
- Control de plagues i malalties
- Fertilització i gestió dels nutrients
- Gestió del sòl
- Recursos genètics
- Silvicultura
- Gestió de l'aigua
- Clima i canvi climàtic
- Gestió energètica
- Gestió de residus i subproductes
- Gestió de la biodiversitat i del medi natural
- Qualitat alimentària / processament i nutrició
- Cadena de subministrament, màrqueting i consum
- Competitivitat i diversificació agrària i forestal
- General

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVINCIA/ES	COMARCA/QUES
Barcelona	Osona
Girona	Baix Empordà

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

Difusió nacional i internacional en català, castellà i anglès.

Es faran jornades de transferència tecnològica PATT organitzades pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP, Generalitat de Catalunya), es penjaran diversos resums de resultats parcials a la web de l'EIP-AGRI (<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/find-connect/projects>) de la Comissió Europea per donar visibilitat del projecte a Europa, presentacions a conferències internacionals tècniques en agricultura i medi ambient i en fires nacionals del sector boví, suport multimèdia divulgatiu al final del projecte, entre d'altres.

Pàgina web del projecte

Es crearà una secció en el web de l'empresa líder del Grup Operatiu, www.grupvinas.com, on figurarà entre altres, el projecte **RUMPRINT**.

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici (mes-any): juliol 2020	Pressupost total: 151.987,92€
Data final (mes-any): setembre 2022	Finançament DARP: 62.114,31 €
Estat actual: En execució	Finançament UE: 46.858,16 €
	Finançament propi: 43.015,45€

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ordre ARP/133/2017, de 21 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ARP/1531/2019, de 28 de maig, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
 Ramaderia, Pesca i Alimentació**

**Fons Europeu Agrícola
 de Desenvolupament Rural:**
 Europa inverteix en les zones rurals